Tyle dziś zostało po osadzie bursztyniarzy w Niedźwiedziówce

ODKRYCIE *w Niedźwiedziówce*

Jubilerzy z neolitu

Bursztynowe paciorki, z których 4,5 tys. lat temu robiono kolie dla ówczesnych elegantek, znaleźli archeolodzy prowadzący wykopaliska w Niedźwiedziówce na Żuławach Gdańskich

DOROTA MIKŁASZEWICZ

Ozdoby wykonali ludzie, którzy żyli w młodszej epoce kamienia. Mieszkali w tymczasowych osadach. Przed zimą opuszczali je, by wrócić „do siebie", czyli na Wysoczyznę Elbląską. Do dzisiejszej Niedźwiedziówki przybywali do sezonowej pracy.

– Była to ludność tzw. kultury rzucewskiej [nazwa pochodzi od osady w Rzucewie koło Pucka – red.]. Wydobywali bursztyn, który już wtedy stawał się popularny, nawet w Europie Południowej – mówi prof. Ryszard Mazurowski z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, który kieruje wykopaliskami. – Dzięki badaniom, jakie tu prowadzimy, możemy m.in. ocenić, jaką wiedzą o bursztynie dysponowali i jakie zabiegi techniczne stosowali przy jego obróbce.

Ci sezonowi bursztyniarze dłutkiem z krzemienia rozbijali surowiec na kawałki, krzemiennym odłupkiem zdejmowali z niego korę, szlifowali wyroby na płytce z piaskowca, polerowali je ścinkami zwierzęcej skóry, a otwory wiercili narzędziem z rogu lub ptasiej kości. W ten sposób powstawały paciorki w kształcie rurek, guzów lub przypominające podwójne topory, a także rozmaitych kształtów zawieszki.

Archeolodzy odkryli właśnie całą kolekcję takich przedmiotów. W pracowniach bursztyniarzy znaleźli krzemienne wiertniki, noże i szlifierskie płyty do rozłupywania brył bursztynu. – Bursztyniarze mieszkali w szałasach na brzegach jednej z odnóg ówczesnego ujścia Wisły – mówi prof. Mazurowski. Wielkie skupisko sezonowych osad bursztyniarzy zajmuje dziś około 30 kmkw. w rejonie Starych Babek, Niedźwiedziówki, Wiśniówki, Wybicka i Szkarpawy. Szybko się bogacili na wymianie handlowej. Z czasem powstały tu osiedla zamieszkiwane przez 600-700 lat. Nie budowali już w nich szałasów, lecz wielkie podpiwniczone domy słupowe z podcieniami, w których mieszkały całe pokolenia.

JACEK BAŁK

Fragment glinianego naczynia

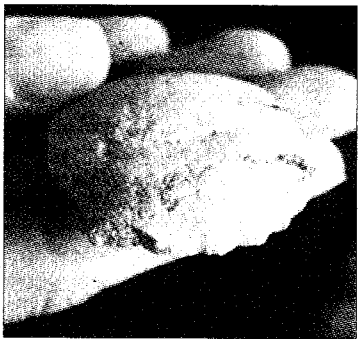

JACEK BAŁK

Kamienny drapacz

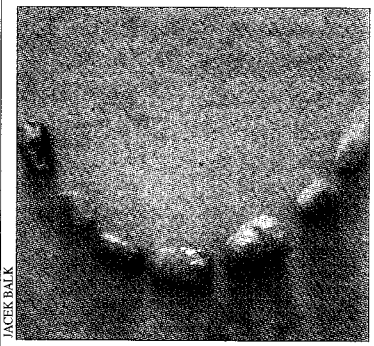

JACEK BAŁK

Paciorki w kształcie rurek

JACEK BAŁK

Kamienna siekierka

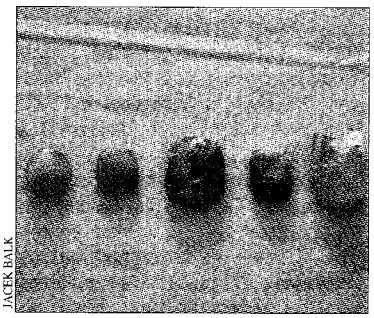

JACEK BAŁK

Kolejne etapy obróbki: z bryłki bursztynu (z prawej) powstał paciorek (z lewej)

PRZYGOTOWANIA *na Głównym Mieście*